

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna på driftbudgeten för budgetåret 1968/69 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

1) **Jordbruksdepartementet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 11, framlagda förslag (punkterna A 1—A 2, s. 7—8 i propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 3 januari 1968) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Jordbruksdepartementet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 700 000 kr.,

2. till *Jordbruksdepartementet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 224 000 kr.

2) **Lantbruksrepresentanter.** Kungl. Maj:t har (punkterna A 3—4, s. 8—9) föreslagit riksdagen att till Lantbruksrepresentanter: Avlöningar och Omkostnader anvisa förslagsanslag av respektive 325 000 kr. och 52 000 kr. för budgetåret 1968/69.

Anslagen är i gällande riksstat uppförda med respektive 297 000 kr. och 52 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 722 av herr *Wikberg m. fl.* och II: 900 av herr *Dahlgren m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta skoglig representation dels i USA (Kanada), dels i Sovjetunionen samt att riksdagen med anledning härav anvisar ett förslagsanslag på 200 000 kr. för bestridande av avlöningar under budgetåret 1968/69 samt till representanternas omkostnader för samma budgetår anvisar ett förslagsanslag på 35 000 kr.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna från *domänstyrelsen, skogsstyrelsen, skogshögskolan, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Skogsindustriernas samarbetsutskott*. Se *Bilaga* till detta utlåtande.

Utskottet. I motionerna I: 722 och II: 900 har väckts förslag om att förstärka den svenska utlandsrepresentationen i Nordamerika och Sovjetunionen med skoglig expertis. Motionärerna framhåller att det i den betydande omställningsprocess som skogsbruket i vårt land nu genomgår måste vara ett vitalt intresse för den svenska skogsnäringen att effektivt kunna studera och följa utvecklingen inom skogsbruket och skogsindustrin hos de i dag ledande exportländerna av skogsindustriprodukter. De synpunkter som motionärerna anfört som stöd för sitt yrkande har genomgående vitsordats av de i ärendet hörda företrädarna för de olika svenska skogsintressena. Skogsindustriernas samarbetsutskott förordar dock, utan att vilja motsätta sig förslaget om inrättande av skoglig representation i de ifrågavarande länderna, att prövningen av frågan sker även med beaktande av de ökande anspråken på stöd åt internationellt forskningsutbyte inom den skogliga och skogsindustriella sektorn.

Även utskottet anser att förhållandena inom skogsnäringen talar för att man från svenskt håll noga följer den internationella utvecklingen på området. Till frågan om detta kräver förstärkning eller omplacering av den svenska utlandsrepresentationen eller eventuellt andra åtgärder är utskottet ej för närvarande berett att ta ställning. Som framgår av remissutlåtande i ärende är emellertid frågan om utvidgad skoglig utlandsrepresentation föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet, som utgår från att behovet av utlandsbevakning på ifrågavarande område noggrant följes av Kungl. Maj:t, finner vid sådant förhållande ej erforderligt att för sin del föreslå någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av de nu förevarande motionerna.

Utskottet, som ej funnit någon anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under ifrågavarande punkter, hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 722 och II: 900 för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lantbruksrepresentanter: Avlöningar* ett förslagsanslag av 325 000 kr.,

2. till *Lantbruksrepresentanter: Omkostnader* ett förslagsanslag av 52 000 kr.

3) **Kommittéer m. m. och Extra utgifter.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna A 5—A 6, s. 9) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Kommittéer m.m.* ett reservationsanslag av 1 750 000 kr.,
2. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 283 000 kr.

B. Lantbruksstyrelsen

4) **Lantbruksstyrelsen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 1—B 2, s. 10—13) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lantbruksstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 6 495 000 kr.,
2. till *Lantbruksstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 325 000 kr.

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

5) **Lantbruksnämnderna.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 1—C 3, s. 14—16) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lantbruksnämnderna: Avlöningar* ett förslagsanslag av 46 927 000 kr.,
2. till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* ett förslagsanslag av 10 430 000 kr.,
3. till *Lantbruksnämnderna: Utrustning* ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

6) **Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksorganisationen m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 4—C 11, s. 16—41) hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksorganisationen* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 150 000 kr.,

2. att riksdagen till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 065 000 kr.,

3. a) att riksdagen medger att under budgetåret 1968/69 statsbidrag beviljas till yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kr. och till inre rationalisering intill ett belopp av 5 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen,

b) att riksdagen till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.,

4. a) att riksdagen godkänner vad i propositionen föreslagits rörande statens medverkan och ekonomiska stöd till trädgårdsnäringsens rationalisering,

b) att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 kr.,

5. a) att riksdagen medger att den årliga räntan på den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter år 1919 men före den 1 juli 1940, får sättas ned till 3,6 % för år 1968,

b) att riksdagen medger, att ränta på köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad på åbolägenhet som år 1920 eller senare sålts från kronoegendom får, i den mån köpeskillingen förräntas efter enahanda grunder som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenhet, under år 1968 utgå efter 3,6 %,

c) att riksdagen medger att för budgetåret 1968/69 statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering med 80 000 000 kr., för lån till inre rationalisering med 70 000 000 kr., för jordförvärvslån med 45 000 000 kr., för driftslån med 35 000 000 kr., för maskinlån med 7 000 000 kr., för lån till uppförande av lagerhus för jordbruksändamål m. m. med 4 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med 9 000 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 500 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan de fem förstnämnda ändamålen,

d) att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 500 000 kr.,

6. a) att riksdagen medger att under budgetåret 1968/69 statsbidrag beviljas till särskild rationalisering intill ett belopp av 15 200 000 kr.,

b) att riksdagen till *Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.,

7. att riksdagen till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 620 000 kr.,

8. att riksdagen till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 1 418 000 kr.

7) **Statens hingstdepå och stuteri.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 12—C 13, s. 41—42) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar* ett förslagsanslag av 701 000 kr.,

2. till *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader* ett förslagsanslag av 336 000 kr.

8) **Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 14—C 16, s. 42—44) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen* ett reservationsanslag av 96 000 kr.,

2. till *Bidrag till Svensk matpotatiskontroll* ett reservationsanslag av 100 000 kr.,

3. till *Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen* ett anslag av 400 000 kr. att avräknas mot automobilskatte-medlen.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

9) **Statens jordbruksnämnd.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna D 1—D 2, s. 45—47) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens jordbruksnämnd: Avlöningar* ett förslagsanslag av 5 256 000 kr.,

2. till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 006 000 kr.

10) **Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område och Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna D 3—D 4, s. 47—50) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* ett förslagsanslag av 153 000 000 kr.,

2. till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel* ett förslagsanslag av 24 000 000 kr.

11) Särskilt stöd åt det mindre jordbruket. Kungl. Maj:t har (punkt D 5, s. 50—52) föreslagit riksdagen att till Särskilt stöd åt det mindre jordbruket för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 107 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen *dels* de likalydande motionerna I: 48 av herr *Fälldin m. fl.* och II: 76 av herr *Eliasson* i Sundborn *m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, bil. 11, punkt D 5 måtte 1) medge generell uppräknig av det extra mjölkpristillägget i norra Sverige med 25 procent för återställande av pristilläggets realvärde, 2) anvisa till Särskilt stöd åt det mindre jordbruket för budgetåret 1968/69 ett förslagsanslag av 84 000 000 kr., varav 8 000 000 kr. må disponeras för det i motionerna angivna syftet,

dels de likalydande motionerna I: 718 av herr *Strandberg* och fröken *Stenberg* och II: 920 av herrar *Petersson* och *Nilsson* i Agnäs vari hemställts att riksdagen måtte anvisa till Särskilt stöd åt det mindre jordbruket för budgetåret 1968/69 ett förslagsanslag av 84 000 000 kr., varav 8 000 000 kr. må disponeras för det i motionerna angivna syftet,

dels motionen II: 909 av herrar *Jönsson* i Ingemarsgården och *Antby* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, bil. 11 punkt D 5 måtte 1) medge generell uppräknig av det extra mjölkpristillägget i norra Sverige med 25 procent, 2) anvisa till Särskilt stöd åt det mindre jordbruket för budgetåret 1968/69 ett förslagsanslag av 84 000 000 kr., varav 8 000 000 kr. må disponeras enligt i motionen angivet syfte.

Utskottet. Från förevarande anslag bestrids bl. a. kostnaderna för det extra mjölkpristillägget i Norrland. Grunderna för utbetalning av sagda pristillägg, vilket har karaktären av regionalt stöd åt det norrländska jordbruket, fastställdes senast av 1967 års riksdag i samband med antagandet av allmänna riktlinjer för den fortsatta jordbrukspolitiken (prop. 1967: 95; JoU 25 och 31; rskr. 280). Medelsbehovet för det extra mjölkpristillägget har för innevarande budgetår beräknats till 38 milj. kr. Med hänsyn till pågående minskning i mjölkproduktionen har departementschefen uppskattat medelsbehovet för nästa budgetår till 36 milj. kr.

I de i anslutning till förevarande punkt väckta motionerna har föreslagits en uppräknig av mjölkpristillägget med 25 procent som kompensation för minskningen i penningvärdet sedan år 1962 då nuvarande belopp första gången fastställdes. Samma yrkanden framställdes i motioner till 1967 års riksdag utan att vinna bifall. I sammanhanget må vidare erinras om att 1967 års riksdag beslöt att Kungl. Maj:t för innevarande budgetår skulle äga disponera högst 1 milj. kr. av anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för att täcka utgifter för särskilda undersökningar rörande verkningarna för jordbruket av olika jordbrukspolitiska åtgärder m. m.

Såsom anmälts i statsverkspropositionen under nämnda anslag har Kungl. Maj:t genom beslut den 17 november 1967 ställt 55 000 kr. av detta belopp till förfogande för lantbrukshögskolan för att täcka kostnader för en undersökning av det norrländska jordbrukets förhållanden. Några skäl för ändrat ståndpunktstagande från riksdagens sida i fråga om det extra mjölkpristilläggets storlek finner utskottet vid angivna förhållanden ej föreligga, varför motionerna avstyrks.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit skäl frångå Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag, hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 48 och II: 76, I: 718 och II: 920 samt II: 909 till *Särskilt stöd åt det mindre jordbruket* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 76 000 000 kr.

12) **Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 6, s. 52) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 937 000 kr.

13) **Kostnader i samband med permanent skörde-skadeskydd.** Kungl. Maj:t har (punkt D 7, s. 52—54) föreslagit riksdagen att till Kostnader i samband med permanent skörde-skadeskydd för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 22 575 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 20 448 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 712 av herr Nilsson, *Ferdinand, m. fl.* och II: 901 av herr Dahlgren *m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte besluta höja anslaget för i motionerna angivet ändamål till Kostnader i samband med permanent skörde-skadeskydd för budgetåret 1968/69 med 7,5 milj. kr. att utgå under förutsättning att från jordbrukets sida motsvarande höjning sker.

Utskottet. Under förevarande punkt föreslår Kungl. Maj:t bl. a. att för nästa budgetår anvisas oförändrat 15 milj. kr. för att föras över till skörde-skadefonden under förutsättning att jordbruket skjuter till minst samma belopp. Av skörde-statistiska nämnden och statens jordbruksnämnd väckt fråga om ytterligare medelstillskott till fonden med 7,5 milj. kr. till följd av inträffade prisstegringar, förbättringar av skyddet m. m. behöver enligt departementschefen med hänsyn till medelstillgången i skörde-skadefonden ej avgöras nu. Enligt hans mening bör innan så sker överläggningar äga rum med företrädare för jordbruket, lämpligen i anslutning till de prisöverläggningar som skall ske i början av år 1969.

I motionerna I: 712 och II: 901 riktar man sig mot det föreslagna uppskottet med frågans avgörande och föreslår att erforderliga överläggningar med jordbrukets företrädare kommer till stånd snarast. Samtidigt förordas att riksdagen beviljar den av bl. a. statens jordbruksnämnd förordade anslagshöjningen med 7,5 milj. kr.

Utskottet vill för sin del erinra om att enligt av riksdagen år 1961 fastställda grunder för skördeskadestyddet (prop. 1961: 94; JoU 22; rskr. 227) outnyttjade årliga tillskott till skördeskadefonden skall kvarstå i fonden för att kunna disponeras under senare år. För de ersättningsberättigade skador som inte täcks av de årliga tillskotten garanterar staten ersättning med ett belopp upp till 75 milj. kr. Skulle en skördekatastrof av sådan omfattning inträffa att fonden inklusive nämnda garanti inte täcker ifrågavarande skador bör frågan om ersättning enligt 1961 års riksdagsbeslut prövas av statsmakterna i särskild ordning. Enligt vad utskottet inhämtat uppgår f. n. medelstillgången i fonden till i runt tal 88 milj. kr. Med hänsyn till det anförda finner sig utskottet kunna godta vad departementschefen föreslagit i nu förevarande avseende. Motionsyrkandet bör i enlighet härmed ej föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet som ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 712 och II: 901 till *Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 22 575 000 kr.

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

14) **Statens centrala frökontrollanstalt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 1—E 2, s. 55—56) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 4 420 000 kr.,

2. till *Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 720 000 kr.

15) **Statens växtskyddsanstalt.** Kungl. Maj:t har (punkterna E 3—E 4, s. 57—59) föreslagit riksdagen att till Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar och Omkostnader för budgetåret 1968/69 anvisa förslagsanslag av respektive 3 379 000 kr. och 1 021 000 kr.

Anslagen är i gällande riksstat uppförda med respektive 3 051 000 kr. och 964 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 724 av herr Åkesson och fru Nilsson samt

II: 921 av herr *Rimås m. fl.* har hemställts att riksdagen vid behandlingen av bilaga 11 till årets statsverksproposition under anslaget Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar måtte anslå erforderliga medel för att på ovan angivet sätt och — i likhet med vad statens växtskyddsanstalt föreslagit — inrätta en försöksledartjänst med kvalificerat biträde för utförande av ekologiska undersökningar av växtskadegörare samt omändra arvodesbefattningen för trädgårdsnäringens växtskydd till ordinarie eller extra ordinarie befattning i lönegrad A 28 inom statens växtskyddsanstalt och i samband därmed ge denne befattningshavare teknisk biträdeshjälp i form av ett institutionsbiträde.

Utskottet. Kungl. Maj:t har föreslagit en uppräknig av växtskyddsanstaltens avlöningsanslag med 328 000 kr., varav ca 20 000 kr. avser ytterligare medel för vissa inventeringar m. m. rörande potatissjukdomar och återstoden eller ca 308 000 kr. utgör löneomräkning. Vad Kungl. Maj:t sålunda förordat föranleder ingen erinran från utskottets sida. Detta innebär bl. a. att utskottet ej ansett sig böra biträda de i motionerna I: 724 och II: 921 framförda yrkandena om ytterligare medelsanvisning under anslaget för att möjliggöra inrättandet av försöksledartjänst och biträdestjänst för utförande av vissa ekologiska undersökningar av växtskadegörare samt för vissa förstärkningsåtgärder i fråga om trädgårdsnäringens växtskydd. Därmed vill utskottet givetvis icke förneka, att ifrågavarande uppgifter på det växtekologiska området är mycket betydelsefulla för lösandet av jordbrukets och trädgårdsnäringens växtskyddsproblem. Utskottet vill emellertid framhålla att ifrågavarande verksamhet nära sammanhänger med den naturvårdsforskning, varom Kungl. Maj:t i proposition nr 37 till årets riksdag framlagt förslag. Det torde enligt utskottets mening vara mindre lämpligt att nu bedöma ifrågavarande spörsmål utbrutet ur detta större sammanhang. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t och berörda myndigheter har sin uppmärksamhet riktad på de i motionerna berörda spörsmålen och vidtar de åtgärder som kan befinnas erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 724 och II: 921 till *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 379 000 kr.,

2. att riksdagen till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 021 000 kr.

16) **Bekämpande av växtsjukdomar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten E 5, s. 59) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 150 000 kr.

- 17) **Statens lantbrukskemiska laboratorium.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 6—E 7, s. 59—61) hemställer utskottet att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
1. till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 280 000 kr.,
 2. till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Omkostnader* ett förslagsanslag av 280 000 kr.

- 18) **Statens maskinprovningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 8—E 9, s. 61—63) hemställer utskottet att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
1. till *Statens maskinprovningar: Avlöningar* ett förslagsanslag av 932 000 kr.,
 2. till *Statens maskinprovningar: Omkostnader* ett förslagsanslag av 540 000 kr.

F. Forskning och undervisning på jorobrukets och trädgårdsnäringens områden

19) **Lantbrukshögskolan: Avlöningar och Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkterna F 1—F 2, s. 64—70) föreslagit riksdagen *dels* 1) att bemyndiga Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolan a) inrätta en professur i prydnadsväxtodling, b) med indragning av en tjänst som föreståndare för statens lantbruksbyggnadsförsök inrätta en tjänst som föreståndare och professor, 2) att till Lantbrukshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 20 574 000 kr., *dels* till Lantbrukshögskolan: Omkostnader för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 344 000 kr.

Anslagen är i gällande riksstat uppförda med respektive 18 231 000 kr. och 1 606 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen *dels* de likalydande motionerna I: 704 av herr *Andersson, Torsten*, och II: 902 av herr *Grebäck* vari hemställt att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolans avdelning för lantbrukets radiobiologi inrätta en tjänst som förste konsulent, en tjänst som forskarassistent och en tjänst som laboratorieassistent,

dels de likalydande motionerna I: 710 av herr *Kristiansson, Axel, m. fl.* och II: 903 av herr *Grebäck m. fl.* vari, såvitt nu är i fråga, hemställt att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolan inrätta en tjänst som statsagronom i vattenvård,

dels motionen II: 912 av herr *Lundberg* vari hemställt att riksdagen

måtte besluta att vid lantbrukshögskolan, mikrobiologiska institutionen, från den 1 juli 1968 inrätta en tjänst som förste konsulent för ensileringsforskning.

Utskottet. I statsverkspropositionen framlagda förslag under förevarande punkter innebär bl. a. att Alnarpsinstitutets kansli förs samman med lantbrukshögskolans expedition i Alnarp till en gemensam förvaltningsenhet, ingående i högskolans centrala förvaltning, medan institutet även i fortsättningen skall utgöra en särskild utbildningsenhet. Vidare föreslås att statens lantbruksbyggnadsförsök från den 1 juli 1968 organiseras om till en institution för lantbruksbyggnader vid lantbrukshögskolan och att medelsanvisningen beträffande lantbruksförsöken i fortsättningen skall ske över högskolans anslag. Utskottet har intet att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande sammanhang föreslagit och anfört.

I fråga om personalförstärkningar vid lantbrukshögskolan har Kungl. Maj:t hemställt om bemyndigande att i utbyte mot en laboratur i prydnadsväxtodling inrätta en professur i samma ämne. Utöver medel härför har beräknats anslag till en statsagronom i ägg- och fjäderfäproduktion och en kanslist för den centrala förvaltningen. Yrkanden om ytterligare personalförstärkningar och om medelsanvisningar härför har framställts i flera motioner. Sålunda föreslås i motionerna I: 704 och II: 902 inrättande av tre tjänster vid lantbrukshögskolans avdelning för radiobiologi i utbyte mot befattningar, som för närvarande bekostas med forskningsrådsmedel. Vidare förordas i motionerna I: 710 och II: 903 att en tjänst som statsagronom i vattenvård inrättas, medan i motionen II: 912 slutligen framförs förslag om inrättande av en konsulenttjänst för ensileringsforskning. Samtliga motionsyrkanden med undantag för det sistnämnda överensstämmer med förslag som framlagts av lantbrukshögskolan i dess anslagsäskanden för nästa budgetår.

Vad först angår Kungl. Maj:ts förslag i fråga om personalförstärkningar har utskottet inte något att invända mot desamma och föreslår att de bifalles. Vad herefter gäller de motionsvis framförda yrkandena vill utskottet framhålla, att såväl radiobiologin som vattenvården utgör viktiga forskningsfält. Ej minst de problem som sammanhänger med jordbrukets verksamheter som föroreningskälla i olika avseenden kräver en allsidig och alltmer skärpt uppmärksamhet från lantbrukshögskolans sida. Utskottet vill emellertid fästa uppmärksamheten på att Kungl. Maj:t i proposition nr 37 till årets riksdag på grundval av 1964 års naturresursutrednings arbete lagt fram förslag om en samordnad och utbyggd naturvårdsforskning, där forskningen på vattenvårdsområdet utgör en väsentlig del.

I fråga om radiakområdet framläggs i nyssnämnda proposition inga särskilda förslag. Som dock framhålls i sammanhanget pågår inom detta område en omfattande forskning inom flera forskningsorgan. Utskottet har för

sin del funnit redovisat material ej ge tillräckligt underlag för ett beslut om och i så fall var en eventuellt erforderlig ytterligare förstärkning av resurserna på sistnämnda område i konkurrens med andra angelägna forskningsuppgifter i första hand bör sättas in. Med hänsyn till det anförda har utskottet ansett sig ej böra biträda nu föreliggande motionsyrkanden.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt anført under nu förevarande anslag har ej för-
anlett någon erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolan dels inrätta en professur i prydnadsväxtodling, dels med indragning av en tjänst som föreståndare för statens lantbruksbyggnadsförsök inrätta en tjänst som föreståndare och professor,

2. a) lämnar motionerna I: 704 och II: 902 utan åtgärd,

b) lämnar motionerna I: 710 och II: 903, såvitt nu är i fråga, utan åtgärd,

c) lämnar motionen II: 912 utan åtgärd,

d) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Lantbrukshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 20 574 000 kr.,

3. till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 2 344 000 kr.

20) *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m. och Bokinköp m. m.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 3—F 4, s. 70—71) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 3 684 000 kr.,

2. till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 532 000 kr.

21) *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten och Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* Kungl. Maj:t har (punkterna F 5—F 6, s. 71—72) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1968/69 anvisa till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* ett reservationsanslag av 7 750 000 kr. och till *Lantbruksdriften vid försöksstationerna* ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Anslagen är i gällande riksstat uppförda med respektive 7 085 000 kr. och 1 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 710 av herr *Kristiansson, Axel, m. fl.* och II: 903 av herr *Grebäck m. fl.* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte till *Lantbrukshögskolan* för försöksverksamhet för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 8 085 000 kr.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt Kungl. Maj:ts under lantbruks-högskolans avlöningsanslag framlagda förslag bl. a. innebärande att statens lantbruksbyggnadsförsök den 1 juli 1968 organiseras om till en institution för lantbruksbyggnader vid lantbrukshögskolan och att medelsanvisningen till lantbruksbyggnadsförsöken i fortsättningen skall ske över högskolans anslag. I enlighet med nyssnämnda förslag redovisas under anslaget till försöksverksamheten medel för såväl lantbrukshögskolan som lantbruksbyggnadsförsöken. I förhållande till de för innevarande budgetår anvisade anslagen för nämnda ändamål av sammanlagt 7 085 000 kr. innebär lantbrukshögskolans äskanden en anslagsuppräknning med ca 2,3 milj. kr. Kungl. Maj:t har emellertid begränsat sig till att för nästa budgetår föreslå en anslagsuppräknning med knappt tio procent eller 665 000 kr. Enligt motionerna I: 710 och II: 903 erfordras dock en större höjning av anslaget eller 1 milj. kr. för att förebygga en stagnation eller rent av tillbakagång i försöksverksamheten. I motionerna framhålls bl. a. att den i statsverkspropositionen förordade anslagshöjningen praktiskt taget åtgår för att täcka beräknade löne- och prisstegringar och därför ej medger igångsättande av nya angelägna försöksserier såväl i fråga om djurförsök som växtodlingsförsök. Motionärerna påpekar i sammanhanget även de svårigheter som föreligger för flera hushållningssällskap att i fortsättningen åtaga sig ansvaret för viss del av försöksverksamheten.

Även utskottet finner att angelägenheten av en fortsatt effektiv försöksverksamhet talar för att anslagstilldelningen för ändamålet bör höjas mer än vad Kungl. Maj:t ansett sig böra förordda. Risk torde eljest föreligga att försöksverksamheten måste begränsas så att försök ej kan genomföras inom vissa typer av jordbruksområden. Utskottet vill i sammanhanget erinra om de uttalanden till förmån för en utökad försöksverksamhet som gjordes av föregående års riksdag i samband med behandlingen av riktlinjerna för den fortsatta jordbrukspolitiken. Det av motionärerna föreslagna anslagsbeloppet synes lämpligt avvägt och utskottet föreslår därför, att yrkandet i motionerna i denna del bifalles av riksdagen.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under nu förevarande anslag föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför

att riksdagen för budgetåret 1968/69

1. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 710 och II: 903, såvitt nu är i fråga, till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* anvisar ett reservationsanslag av 8 085 000 kr.,

2. till *Lantbrukshögskolan: Lantbrukdriften vid försöksstationerna m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

22) Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. m. fl. anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 7—F 9, s. 72—78) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.* ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.,
2. till *Bidrag till Jordbrukstekniska institutet* ett förslagsanslag av 785 000 kr.,
3. till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* ett förslagsanslag av 3 827 000 kr.

23) Bidrag till viss praktisk vetenskaplig växtförädling. Kungl. Maj:t har (punkt F 10, s. 79—80) föreslagit riksdagen att till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 661 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 610 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen dels de likalydande motionerna I: 152 av herr *Svanström m. fl.* och II: 198 av fröken *Wetterström m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 691 000 kr. till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1968/69, varav 60 000 kr. anvisas som bidrag till växtförädlingsarbetet vid Algot Holmberg & Söner AB.,

dels de likalydande motionerna I: 707 av herr *Eskilsson m. fl.* och II: 537 av herr *Grebäck m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid sin behandling av statsverkspropositionen måtte till den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 410 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt innebär bl. a. att bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholm samt till växtförädlingsarbetet vid Algot Holmberg & Söner AB skall utgå med oförändrat 220 000 kr. respektive 30 000 kr. för nästa budgetår. Mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet ej något att invända. De i motionerna I: 152 och II: 198 samt I: 707 och II: 537 framförda yrkandena om ytterligare medelsanvisning under anslaget till nyssnämnda ändamål avstyrks således. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att den föregående år beslutade utbyggnaden av systemet med växtförädlingsavgifter bör leda till att växtförädlarna får ökade möjligheter att erhålla bidrag av växtförädlingsavgiftsmedel.

Då utskottet även tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 152 och II: 198 samt I: 707 och II: 537 till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 661 000 kr.

24) **Jordbruksforskning och Åtgärder för att förebygga skörde-skador.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 11—F 12, s. 80—81) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Jordbruksforskning* ett reservationsanslag av 4 510 000 kr.,
2. till *Åtgärder för att förebygga skörde-skador* ett reservationsanslag av 480 000 kr.

25) **Alnarpsinstitutet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 13—F 17, s. 81—84) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Alnarpsinstitutet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 657 000 kr.,
2. till *Alnarpsinstitutet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 95 000 kr.,
3. till *Alnarpsinstitutet: Materiel* ett reservationsanslag av 80 000 kr.,
4. till *Alnarpsinstitutet: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* ett reservationsanslag av 170 000 kr.,
5. till *Alnarpsinstitutet: Bokinköp och bokbindning* ett reservationsanslag av 25 000 kr.

26) **Trädgårdsskolan i Norrköping.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 18—F 20, s. 84—86) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar* ett förslagsanslag av 442 000 kr.,
2. till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader* ett förslagsanslag av 47 000 kr.,
3. till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* ett reservationsanslag av 65 000 kr.

27) **Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m. och Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor.** Kungl. Maj:t har (punkterna F 21—F 22, s. 86—89) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1968/69 an-

visa till Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m. ett förslagsanslag av 24 942 000 kr. och till Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

Utskottet. Departementschefen har under punkten F 22 inledningsvis erinrat om vad föredraganden tidigare samma dag anfört vid anmälan av det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m. rörande ändrade bestämmelser om statsbidrag till skollokaler. Härmed åsyftas det under sistnämnda anslag begärda bemyndigandet för Kungl. Maj:t att, om vissa pågående överläggningar gav underlag härför, besluta om ändring av ifrågavarande statsbidragsbestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med av skolöverstyrelsen framlagt förslag. I anledning av det anförda får utskottet erinra om att riksdagen, sedan statsutskottet (SU 8) ej ansett sig kunna tillstyrka att riksdagen lämnade Kungl. Maj:t det begärda bemyndigandet, genom beslut den 28 februari 1968 avslagit Kungl. Maj:ts förslag i nämnda hänseende (rskr. 8).

Vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under nu förevarande anslag föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.* ett förslagsanslag av 24 942 000 kr.,
2. till *Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor* ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

G. Veterinärväsendet m. m.

28) Veterinärstyrelsen. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 1—G 2, s. 90—91) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 750 000 kr.,
2. till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 234 000 kr.

29) Veterinärstaten. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 3—G 4, s. 91—93) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Veterinärstaten: Avlöningar* ett förslagsanslag av 12 717 000 kr.,
2. till *Veterinärstaten: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 586 000 kr.

30) **Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten G 5, s. 93) hemställer utskottet

att riksdagen till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 5 555 000 kr.

31) **Statens veterinärmedicinska anstalt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 6—G 7, s. 93—96) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 5 987 000 kr.,

2. till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 2 130 000 kr.

32) **Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m. m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 8—G 11, s. 96—98) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.* ett reservationsanslag av 275 000 kr.,

2. till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.,

3. till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* ett förslagsanslag av 280 000 kr.,

4. till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* ett förslagsanslag av 300 000 kr.

33) **Veterinärhögskolan.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 12—G 17, s. 98—102) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Veterinärhögskolan: Avlöningar* ett förslagsanslag av 9 029 000 kr.,

2. till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* ett förslagsanslag av 2 020 000 kr.,

3. till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 249 000 kr.,

4. till *Veterinärhögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 110 000 kr.,

5. till *Veterinärhögskolan: Försöksverksamhet* ett reservationsanslag av 100 000 kr.,

6. till *Veterinärhögskolan: Lantbruksdriften vid försöksgården* ett förslagsanslag av 1 000 kr.

- 34) Veterinärinrättningen i Skara. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 18—G 19, s. 103) hemställer utskottet
- att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
 1. till Veterinärinrättningen i Skara: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 310 000 kr.,
 2. till Veterinärinrättningen i Skara: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 000 kr.

H. Skogsväsendet

- 35) Skogsstyrelsen. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 1—H 2, s. 104—106) hemställer utskottet
- att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
 1. till Skogsstyrelsen: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 398 000 kr.,
 2. till Skogsstyrelsen: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 719 000 kr.
- 36) Bidrag till skogsvårdsstyrelserna. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 3—H 4, s. 106—110) hemställer utskottet
1. att riksdagen till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 27 786 000 kr.,
 2. a) att riksdagen medger, att under budgetåret 1968/69 beviljas statlig kreditgaranti för lån till skoglig plantskoleverksamhet intill ett belopp av 1 000 000 kr.,
 - b) att riksdagen till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 5 331 000 kr.

37) Statens skogsförbättringsanslag. Kungl. Maj:t har (punkt H 5, s. 110—112) föreslagit riksdagen att *dels* medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas statsbidrag med högst 6 000 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt med högst 2 500 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen, *dels* till Statens skogsförbättringsanslag för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 000 kr. Detta innebär jämfört med innevarande budgetår en höjning för statsbidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark med 500 000 kr. men i övrigt oförändrade belopp.

I de likalydande motionerna I: 720 av herr Wikberg och II: 910 av herrar Jönsson i Ingemarsgården och Larsson i Norderön har, såvitt nu är i fråga,

hemställts att riksdagen måtte besluta att bidragsramen till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark minskas med 500 000 kr.

Utskottet. Av skogsstyrelsens anslagsframställning framgår att omkring hälften av den jordbruksmark, som under de senaste tio åren tagits ur produktionen, är outnyttjad. Större delen av denna areal eller 160 000 ha borde enligt styrelsen rätteligen ha skogsodlats och sålunda bringats i produktivt skick. Styrelsen har vidare redovisat att förutsättningar finns för ökad planteringsverksamhet.

I likhet med departementschefen finner utskottet att verksamheten med skogsplantering på sämre jordbruksmark är angelägen och ytterligare bör ökas. Utskottet vill i överensstämmelse härmed förordna att bidragsramen för ändamålet utvidgas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Härav följer att utskottet ej ansett sig böra biträda yrkandet i motionerna I: 720 och II: 910 om en i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag begränsad bidragsgivning till skogsodling på sämre jordbruksmark. Utskottet som ej heller i övrigt har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit och anfört hemställer

att riksdagen

1. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 720 och II: 910, såvitt nu är i fråga, medger att under budgetåret 1968/69 beviljas statsbidrag med högst 6 000 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt med högst 2 500 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen,

2. till *Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 8 000 000 kr.

38) **Vägbyggnader på skogar i enskild ägo.** Kungl. Maj:t har (punkt H 6, s. 112—114) föreslagit riksdagen att *dels* medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas statsbidrag med högst 13 000 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo och förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt, *dels* till Vägbyggnader på skogar i enskild ägo för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattebidraget. Detta innebär att anslaget uppräknas med 500 000 kr., medan de belopp inom vilka statsbidrag får beviljas kvarstår oförändrade.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen *dels* de likalydande motionerna I: 288 av herr Nilsson, Nils, m. fl. och II: 356 av herr Dockered vari hemställts att riksdagen måtte besluta att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas *dels* statsbidrag med

högst 16 500 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt,

b) till Vägbyggnader på skogar i enskild ägo för budgetåret 1968/69 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 16 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen,

dels de likalydande motionerna I: 437 av herr *Svanström m. fl.* och II: 541 av herr *Lothigius m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att a) medge att under budgetåret 1968/69 bevilja dels statsbidrag med högst 14 milj. kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt; b) till Vägbyggnader på skogar i enskild ägo för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 14 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

dels de likalydande motionerna I: 720 av herr *Wikberg* och II: 910 av herrar *Jönsson* i Ingemarsgården och *Larsson* i Norderön vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att skogsvägsanslaget uppräknas med 2 milj. kr.

Utskottet. Kungl. Maj:t har för nästa budgetår föreslagit oförändrad bidragsram av 13 milj. kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo. I de motioner som väckts i anslutning till denna punkt framhålls dock att ökade insatser i fråga om skogsvägbyggnader erfordras i det konkurrensläge vari skogsbruket f. n. befinner sig. I motionsparen I: 288 och II: 356 samt I: 437 och II: 541 föreslås sålunda en ökning av ramen för statsbidrag med 3,5 resp. 1 milj. kr. jämte motsvarande uppräkning av anslaget. I motionerna I: 720 och II: 910 hemställs om en anslagsuppräkning med 2 milj. kr. Motionärerna framhåller bl. a. nödvändigheten av att i kostnadsbegränsande syfte i så stor utsträckning som möjligt utnyttja modern teknik i skogsdriften. Enligt motionärernas mening är därvid ett välutbyggt skogsbilvägnät en grundförutsättning för att såväl avverkning som transport av virke skall kunna mekaniseras.

Skogsstyrelsen har i sin anslagsframställning redovisat den försämring av lönsamheten inom skogsbruket, som ägt rum under de senaste 15 åren. Om lönsamheten inte genom rationalisering kan förbättras så att konkurrenskraften uppehålls kan detta enligt styrelsen få svåra samhällsekonomiska verkningar. Vid sidan av förbättrad yrkesutbildning framhåller ämbetsverket ökad utbyggnad av skogsvägar såsom den viktigaste lönsamhetsförbättrande åtgärd som kan vidtas. Utskottet anser för sin del att skäl talar för en viss ökning av skogsvägbyggandet även i rådande budgetläge och kan så till vida ansluta sig till motionärerna att utskottet förordar att ramen för statsbidrag till skogsvägar ökas med 1 milj. kr. till 14 milj. kr. Ramen för förhöjda bidrag till fritidsvägar bör däremot vara oförändrad. Anslaget bör

räknas upp med 1 milj. kr. mer än vad Kungl. Maj:t föreslagit eller till 14 milj. kr.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 288 och II: 356 samt I: 720 och II: 910, sistnämnda motionspar såvitt nu är i fråga, ävensom med bifall till motionerna I: 437 och II: 541,

1. medger, att under budgetåret 1968/69 beviljas dels statsbidrag med högst 14 000 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt,

2. till *Vägbyggnader på skogar i enskild ägo* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 14 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

39) **Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 7, s. 114—115) hemställer utskottet

a) att riksdagen medger, att under budgetåret 1968/69 utfästs statsbidrag på högst 8 500 000 kr. till skogliga åtgärder inom samverkansområden i de fyra nordligaste länen samt på högst 1 100 000 kr. för att fullfölja skogsvårdsföretag i lappmarken, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen,

b) att riksdagen till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

40) **Skogshögskolan.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 8—H 11, s. 115—120) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Skogshögskolan: Avlöningar* ett förslagsanslag av 11 228 000 kr.,

2. till *Skogshögskolan: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 002 000 kr.,

3. till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 3 884 000 kr.,

4. till *Skogshögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 121 000 kr.

41) **Skoglig forskning.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 12, s. 120) hemställer utskottet

att riksdagen till *Skoglig forskning* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 1 500 000 kr.

42) **Bidrag till Institutet för skogsförbättring.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 13, s. 120—121) hemställer utskottet
att riksdagen till *Bidrag till Institutet för skogsförbättring* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 740 000 kr.

43) **Statens skogsmästarskola.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 14—H 15, s. 121—122) hemställer utskottet
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
1. till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* ett förslagsanslag av 366 000 kr.,
2. till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* ett förslagsanslag av 261 000 kr.

44) **Statens skogsskolor m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 16—H 17, s. 122—124) hemställer utskottet
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
1. till *Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 321 000 kr.,
2. till *Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader* ett förslagsanslag av 540 000 kr.

45) **Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 18, s. 124—125) hemställer utskottet
att riksdagen till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 5 250 000 kr.

46) **Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 19, s. 125—126) hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 232 000 kr.,
2. att riksdagen beslutar att kyrkofonden skall för år 1967 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 296 000 kr.

I. Lantmäteri- och kartväsendet

47) **Lantmäteristyrelsen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 1— I 2, s. 127—130) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 770 000 kr.,

2. till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 457 000 kr.

48) **Lantmäteristaten.** Kungl. Maj:t har (punkterna I 3—I 5, s. 130—133) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad i propositionen föreslagits om ersättning för förbättringar och uppdrag som utförs av lantmäteriet, dels för budgetåret 1968/69 anvisa till Lantmäteristaten: Avlöningar ett förslagsanslag av 52 676 000 kr., till Lantmäteristaten: Omkostnader ett förslagsanslag av 11 107 000 kr. och till Lantmäteristaten: Utrustning ett reservationsanslag av 1 150 000 kr.

Under anslaget till avlöningar har föreslagits en höjning av lantmäteritaxan i vad gäller förrättningar och uppdrag av betydelse för jordbrukets och skogsbrukets yttre rationalisering. Den genomsnittliga kostnadstäckningen föreslås sålunda bli höjd från 60 till 80 procent av lantmäteriets självkostnader.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen I: 436 av herr *Skårman* och herr *Eriksson, Karl-Erik*, vari hemställts att riksdagen med frångående av Kungl. Maj:ts förslag måtte uttala att kostnadstäckningen för förrättningar, som avser jordbruks- och skogsbruksändamål, oförändrat fastställs till 60 procent.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t under punkten I 3 föreslagna ändringen av lantmäteritaxan i syfte att höja kostnadstäckningen i fråga om förrättningar och uppdrag avseende jordbrukets och skogsbrukets yttre rationalisering motiveras med att taxor och avgifter för statlig service inte utan särskilda skäl bör understiga självkostnaden. I motionen I: 436 görs ingen erinran mot att denna princip så långt möjligt tillämpas även på lantmäteritaxan. Motionärerna anser emellertid att redan ersättningarna enligt gällande taxa är så höga att de medverkar till att angelägna rationaliseringsåtgärder uppskjuts eller försummas. Bl. a. anser motionärerna att den nuvarande jorddelningslagstiftningen bidrar till att hålla förrättningskostnaderna höga. Med hänsyn bl. a. till att kostnadstäckningsgraden höjdes till nuvarande nivå så sent som år 1966 anser motionärerna att anledning saknas att nu genomföra den föreslagna höjningen.

Utskottet finner det i likhet med departementschefen angeläget att taxor och avgifter för statlig service ej utan särskilda skäl understiger självkostnaden. Kungl. Maj:ts förslag innebär att lantmäteri-taxan i förevarande avseende närmare anpassas till nämnda nivå. Även med den föreslagna höjningen av taxenivån kvarstår dock en inte oväsentlig subventionering av nu ifrågavarande förrättningar. I anledning av motionärernas uttalande om jorddelningslagstiftningen vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t i prop. 1967: 167 föreslagit vissa ändringar i nämnda lagstiftning i syfte att förenkla förrättningarna. Propositionen har hittills endast delvis behandlats av riksdagen, som därvid bifallit Kungl. Maj:ts förslag (3LU 1967: 63, rskr 406). Vidare beräknas enligt vad utskottet erfarit förslag om ny fastighetsbildningslag inom kort komma att remitteras till lagrådet. Av lantmäteristyrelsens anslagsframställning framgår vidare att åtgärder fortlöpande vidtas i syfte att förenkla och förbilliga verksamheten. I sammanhanget bör även uppmärksammas att möjlighet föreligger att från anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. lämna bidrag till kostnad för lantmäteri-förrättning som är av betydelse för jordbrukets rationalisering. Utskottet har med beaktande av det anförda ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag i fråga om lantmäteri-taxan och avstyrker således motionsyrkandet.

Då utskottet ej heller har någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt rörande lantmäteristaten hemställer utskottet

att riksdagen

1. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen I: 436 godkänner vad i propositionen föreslagits om ersättning för förrättningar och uppdrag som utförs av lantmäteriet,

2. till *Lantmäteristaten: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 52 676 000 kr.,

3. till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 11 107 000 kr.,

4. till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 1 150 000 kr.

49) **Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl. och Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar.** Med tillstyrkan-
de av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 6—I 7, s. 133—134) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* ett reservationsanslag av 88 000 kr.,

2. till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* ett förslagsanslag av 700 000 kr.

50) **Rikets allmänna kartverk.** Kungl. Maj:t har (punkterna I 8—I 13, s. 135—158) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1968/69 anvisa till avlöningar ett förslagsanslag av 11 748 000 kr., till omkostnader ett förslagsanslag av 924 000 kr., till kartarbeten m. m. ett reservationsanslag av 5 100 000 kr., till fotogrammetrisk uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 4 063 000 kr., till utrustning m. m. ett reservationsanslag av 1 600 000 kr. och till tryckning av kartor m. m. ett förslagsanslag av 3 120 000 kr.

På grundval av en av kartverket utförd utredning rörande de geodetiska riksnäten framlägger Kungl. Maj:t under anslaget till kartarbeten m. m. förslag om upprustning av rikstrianguleringen. Ett första ordningens triangelnät avses skola byggas ut över hela landet, medan detta bör förtätas med ett andra ordningens nät inom i första hand landets tätbefolkade delar. För att påbörja upprustningen föreslås för nästa budgetår en anslagsuppräknings med 311 000 kr.

Vidare redovisas under förenämnda anslag förslag rörande programmet för den fortsatta ekonomiska och topografiska kartläggningen. Förslaget innebär i huvudsak att turordningen enligt det av 1961 års riksdag (prop. 1961: 54, JoU 14, rskr 166) fastställda programmet för tiden t. o. m. år 1970 behålles. Planen innefattar även den ekonomiska kartläggningen för de områden, bl. a. Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län, vilka inte ingår i det år 1961 godkända programmet. Revidering av den topografiska kartan bör alltså i princip ske vart tionde år, medan det liksom hittills under innevarande planeringsperiod bör få anstå med revideringen av den ekonomiska kartan. Kungl. Maj:ts förslag innebär att medelstillelningen för kartarbetena ökas med 229 000 kr. Hela ökningen under anslaget blir alltså 540 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 497 av herr *Wikberg* och II: 620 av herr *Larsson* i Norderön m. fl. har hemställts att riksdagen måtte till Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 5 400 000 kr.

Utskottet. Framställningen av den ekonomiska och topografiska kartan sker enligt en av 1961 års riksdag godkänd plan. Anslagsuppräknings vid olika tillfällen, senast år 1966, har medverkat till att kartläggningen kunnat påskyndas. Därigenom väntas kartutgivningen i flertalet län, där rekognosering pågår, bli avslutad tidigare än som år 1961 beräknades. I den av Kungl. Maj:t förordade, reviderade planen för den fortsatta utgivningen av den ekonomiska kartan räknas med ytterligare tidsvinster, särskilt i fråga om de sydligaste och nordligaste delarna av landet. Den topografiska kartläggningen föreslås skola fullföljas i huvudsak enligt de arbetsplaner som godkänts av kartverkskommissionen. Beträffande revideringen av kartor avses hittillsvarande principer alltså gälla.

I motionerna I: 497 och II: 620 hemställs att anslaget till kartarbeten m. m. räknas upp med 300 000 kr. för att påskynda kartframställningen i sådana områden, där den ekonomiska eller den nya topografiska kartan saknas. Motionärerna framhåller bl. a. att utgivningstakten för dessa kartor för t. ex. Jämtlands län är helt otillfredställande och att det är synnerligen angeläget att kartorna färdigställs avsevärt snabbare.

Utskottet hälsar för sin del med tillfredsställelse att det visat sig möjligt att nå ej obetydliga tidsvinster i kartutgivningen i förhållande till tidigare beräkningar. Även om det kan anföras skäl för en ännu snabbare kartläggning inom områden, där den ekonomiska eller topografiska kartan saknas, anser sig utskottet kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag såväl i fråga om kartprogrammet som beträffande medelsanvisningen under förevarande anslag för nästa budgetår.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande de under denna punkt redovisade anslagen hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69

1. till *Rikets allmänna kartverk: Avlöningar* anvisar ett förslagsanslag av 11 748 000 kr.,

2. till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* anvisar ett förslagsanslag av 924 000 kr.,

3. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionerna I: 497 och II: 620 till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* anvisar ett reservationsanslag av 5 100 000 kr.,

4. till *Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 4 063 000 kr.,

5. till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* anvisar ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.,

6. till *Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 3 120 000 kr.

J. Fiskeriväsendet

51) **Fiskeristyrelsen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (J 1—J 2, s. 159—163) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

till *Fiskeristyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 691 000 kr.,

till *Fiskeristyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 868 000 kr.

52) **Undersökningar inom fiskerierorganisationen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (J 3, s. 164) hemställer utskottet

att riksdagen till *Undersökningar inom fiskerierorganisationen* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

53) **Fiskeriintendent m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (J 4—J 5, s. 164—166) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Fiskeriintendent m. m.: Avlöningar* ett förslagsanslag av 478 000 kr.,

2. till *Fiskeriintendent m. m.: Omkostnader* ett förslagsanslag av 74 000 kr.

54) **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen och Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna J 6—J 7, s. 166—167) hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 340 000 kr.,

2. a) att riksdagen medger, att under budgetåret 1968/69 statlig garanti för befrämjande av försöksfiske beviljas intill ett belopp av 160 000 kr.,

b) att riksdagen till *Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 kr.

55) **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon m. m.**¹ Kungl. Maj:t har (punkten J 8, s. 167—169) föreslagit riksdagen att till Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr., vilket är lika med det för innevarande budgetår anvisade beloppet.

I de likalydande motionerna I: 150 av herr *Karlsson, Helge, m. fl.* och II: 195 av herr *Hedin, m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte besluta att till Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kr. samt att anslaget jämväl må användas för bidrag till anskaffning av gummiflottar.

Utskottet. Från förevarande anslag kan utgå statsbidrag till köp av radiotelefon- eller radiotelegrafutrustning på fiskefartyg. Bidragen utgår f. n. med 1 200 kr. per anläggning.

¹ Tidigare rubrik: Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.

Vid 1966 års riksdag väcktes motionsledes yrkanden om att från anslaget även skall få utgå statsbidrag till inköp av uppblåsbara livräddningsflottar på fiskefartyg. Ehuru möjlighet föreligger att anskaffa sådana flottor genom lån ur fiskerilånefonden ifrågasatte jordbruksutskottet — med hänsyn till det angelägna ändamålet samt till att nämnda stödform måhända inte var till fyllest för att i tillräcklig omfattning stimulera till anskaffning av angiven räddningsutrustning — om inte även statsbidrag borde kunna utgå härtill. Utskottet var dock inte berett att då ta slutgiltig ställning till motionsförslaget, enär vissa frågor, bl. a. bidragsbehoven, inte syntes vara närmare utredda. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t skulle låta undersöka hithörande frågor och framlägga därav betingade förslag. Riksdagen gav som sin mening till känna vad utskottet sålunda anfört.

Fiskeristyrelsen har på uppdrag av Kungl. Maj:t företagit nyss nämnd undersökning och lagt fram vissa förslag vilka redovisats av departementschefen. Av redogörelsen framgår bl. a. att enligt gällande bestämmelser skyldighet att hålla livbåt gäller för fiskefartyg som fiskar på öppet hav och som uppgår till minst 50 bruttoton. Sjöfartsstyrelsen har emellertid möjlighet att efter ansökan ge individuella tillstånd att ersätta livbåt av föreskriven storlek med en mindre båt jämte uppblåsbar gummiflotte av godkänt fabrikat och storlek. Kostnaderna för att anskaffa sådana flottor ligger mellan 2 500 och 4 000 kr. Fiskeristyrelsens förslag innebär, att statsbidrag skall kunna utgå för att anskaffa gummiflotte på fartyg som används för yrkesfiske på öppet hav. Denna fartygskategori består enligt fiskeristyrelsen av närmare 1 000 trålare och ett mindre antal andra fiskefartyg. Fiskeristyrelsen har bedömt att av trålarna åtminstone 300 saknar flotte. Enligt vad utskottet erfarit torde de flesta fiskefartyg på minst 50 bruttoton ha flotte. Av de fartyg som saknar nu ifrågavarande räddningsutrustning är flertalet således på under 50 bruttoton. För sådana fartyg finns som framgår av det föregående inga bestämmelser om skyldighet att hålla livbåt eller livflotte.

Departementschefen har anfört att gummiflottor redan används i stor utsträckning inom det svenska yrkesfisket och att kostnaden för flottorna utgör en mindre del av yrkesfiskets investeringar. Vidare har han erinrat om att lån ur fiskerilånefonden kan fås även till flottor. Mot bakgrund härav är departementschefen f. n. inte beredd att förorda att statsbidrag utgår för att anskaffa sådana flottor. I motionerna I: 150 och II: 195 har däremot påyrkats att statsbidrag skall kunna utgå för ändamålet i enlighet med fiskeristyrelsens förslag och att förevarande anslag till följd därav skall höjas med 25 000 kr. till 90 000 kr.

Utskottet vill framhålla, att det torde råda allmän enighet om det stora värdet av uppblåsbara gummiflottor vid sjökatastrofer, inte minst för fiskefartyg. Många yrkesfiskare har också som departementschefen påpekat redan sådana flottor på sina fartyg. Enligt utskottets mening torde emeller-

tid visst behov föreligga att med statsbidrag underlätta en vidare anskaffning av gummiflottor särskilt till sådana mindre fiskebåtar som används för yrkesfiske på öppet hav. Även om skäl kan anföras för att någon tid avvakta den tekniska utvecklingen i fråga om förevarande räddningsutrustning, vill utskottet likväl förorda, att möjlighet att vid behov medge sådant bidrag tillskapas redan nu. Statsbidraget bör såsom fiskeristyrelsen och motionärerna föreslagit fr. o. m. nästa budgetår utgå med högst 1 000 kr. för flotte. Bidragsgivningen bör i första hand avse anskaffning av flotte till fiskefartyg under 50 bruttoton. En förutsättning för bidrag bör vara att flotten godkänns av sjöfartsstyrelsen. Närmare bestämmelser för den statsbidragsgivning, som utskottet nu behandlat, bör Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande fiskeristyrelsen meddela.

Bidrag till livräddningsflotte bör utgå från förevarande anslag. Bidragsgivningen bör emellertid för nästa budgetår kunna ske inom ramen för det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget jämte förefintlig reservation. Motionsyrkandet om uppräknig av anslaget avstyrkes alltså. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande fiskeristyrelsen att besluta om dispositionen av medlen för radiotelefonanläggningar och räddningsflottor. Såsom fiskeristyrelsen anfört installeras numera inte radiotelegrafstation på fartyg. I anledning härav och till följd av utskottets förslag i det föregående bör anslagsrubriken ändras till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon m. m.*

Vid utskottsbehandlingen har påtalats behovet att göra ifrågavarande räddningsutrustning säkrare, exempelvis genom att komplettera gummiflottorna med någon enkel form av radiosändare. Givetvis bör alla ansträngningar göras för att i möjligaste mån eliminera de risker, som är förknippade med ifrågavarande fiske. Utskottet förutsätter därför att Kungl. Maj:t och fiskeristyrelsen följer denna fråga med uppmärksamhet.

Med åberopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. i anledning av motionerna I: 150 och II: 195, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad utskottet i det föregående anfört rörande bidrag till anskaffande av gummiflottor i vissa fall,

2. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 150 och II: 195, såvitt nu är i fråga, till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 65 000 kr.

56) **Stödfartyg för sillfisket m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna J 9—J 12, s. 169—171) hemställer utskottet
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Stödfartyg för sillfisket* ett reservationsanslag av 38 000 kr.,
2. till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* ett förslagsanslag av 20 000 kr.,
3. till *Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen* ett anslag av 1 010 000 kr. att avräknas mot automobilskatte-medlen,
4. till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

K. Naturvårdsverksamhet

57) **Statens naturvårdsverk.** Kungl. Maj:t har (punkterna K 1—K 2, s. s. 172—174) föreslagit riksdagen att till Statens naturvårdsverk: Avlöningar och Omkostnader för budgetåret 1968/69 anvisa förslagsanslag av respektive 5 286 000 kr. och 804 000 kr.

Anslagen är i gällande riksstat uppförda med respektive 4 600 000 kr. och 691 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 440 av herrar *Wirtén* och *Fälldin* och II: 536 av herrar *Grebäck* och *Tobé* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag om samordning av jordbruks- och naturvårdspolitiken, att lantbruksnämnderna i ökad grad ges befogenheter och åläggs skyldigheter på landskapsvårdens område samt att Kungl. Maj:t i övrigt beaktar vad i motionen anförts beträffande jordbrukets betydelse för landskapsvården. Vidare har hemställts att riksdagen måtte anslå medel till inrättande av en tjänst som byrådirektör inom naturvårdsverkets naturvårdsbyrå, sektionen för landskapsvård, och därför till Statens naturvårdsverk: Avlöningar anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 56 000 kr. höjt förslagsanslag av 5 342 000 kronor.

Utskottet. I motionerna I: 440 och II: 536 erinras om de stora och ur miljösynpunkt genomgripande förändringar av kulturlandskapet som äger rum bl. a. till följd av pågående och förväntade ändringar i markanvändningen för ej längre lönsamma jordbruksarealer. Utvecklingen visar enligt motionärerna på angelägenheten av en omfattande landskapsvård. Med hänvisning bl. a. till de betydande kostnader som är förknippade med åtgärder för att återställa igenvuxet kulturlandskap hemställer motionärerna om förslag till samordning av jordbruks- och naturvårdspolitiken, inte minst på planeringsstadiet. Bland särskilda åtgärder som i nämnda syfte föreslås

i motionerna märks inrättande av en byrådirektörsbefattning vid naturvårdsverket för samordnings- och granskningsåtgärder vid verkets naturvårdsbyrå. Vidare förordas att lantbruksnämnderna i ökad grad ges befogenheter och åläggs skyldigheter på landskapsvårdens område.

Utskottet vill erinra om att frågan om verkan ur natur- och landskapsynpunkt av den pågående nedläggningen av åkerjord behandlades av föregående års riksdag i samband med antagandet av riktlinjer för den fortsatta jordbrukspolitiken. Därvid ansågs att ifrågavarande spörsmål borde ägnas stor uppmärksamhet. I likhet med departementschefen ansåg riksdagen dock att det ej var möjligt att speciellt främja naturvården genom generella jordbrukspolitiska åtgärder. De insatser som krävdes borde i stället göras inom ramen för naturvårdspolitiken. I sammanhanget erinrades om att det ålåg lantbruksorganisationen att i arbetet med jordbrukets rationalisering så långt möjligt beakta naturvårdssynpunkterna. Vidare bör nämnas att Kungl. Maj:t sedermera genom beslut den 9 juni 1967 uppdragit åt statens naturvårdsverk att följa inverkningarna ur landskapsvårdssynpunkt av minskningen i jordbruksjordens omfattning.

Vad härefter gäller Kungl. Maj:ts förslag under nu förevarande anslag innebär desamma en ej obetydlig ökning av naturvårdsverkets såväl personella som materiella resurser. Utskottet har med beaktande av bl. a. vad i det föregående anförts ansett sig böra godta förslagen och finner således att det i motionerna I: 440 och II: 536 framförda yrkandet om ytterligare medelsanvisning under avlöningsanslaget ej bör föranleda bifall. Ej heller i övrigt anser utskottet motionerna påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet vill dock i sammanhanget erinra om att utskottet tidigare understrukit vikten av att de myndigheter, organ och utredningar, som har uppgifter på ifrågavarande område, följer utvecklingen med uppmärksamhet och för Kungl. Maj:t framlägger de förslag som befinnas påkallade. Värdet av ett samarbete i hithörande frågor mellan berörda organ har också betonats av utskottet. I anslutning härtill vill utskottet nämna, att — såsom närmare utreds i utskottets utlåtande nr 10 denna dag i anledning av motioner i närgränsande ämne — statens råd för skogs- och jordbruksforskning i februari 1967 tillsatt en särskild kommitté för ekonomisk landskapsvård med uppgift att utarbeta ett för olika forskningsområden gemensamt forskningsprogram rörande jord- och skogsbrukets utveckling i avfolkningsbygder. Det torde få förutsättas att bl. a. de av motionärerna berörda problemen därvid kommer att ägnas ingående uppmärksamhet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 440 och II: 536, såvitt nu är i fråga, till

Statens naturvårdsverk: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 5 286 000 kr.,

2. lämnar motionerna I: 440 och II: 536, såvitt i övrigt är i fråga, utan åtgärd,

3. till *Statens naturvårdsverk: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 804 000 kr.

58) *Naturvård*. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna K 3—K 5, s. 174—178) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Naturvård: Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m.* ett reservationsanslag av 550 000 kr.,

2. till *Naturvård: Ersättningar till markägare m. m.* ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,

3. till *Naturvård: Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt* ett reservationsanslag av 2 300 000 kr.

59) *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande*. Kungl. Maj:t har (punkten K 6, s. 178—179) föreslagit riksdagen att till Avsättning till fonden för friluftslivets främjande för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 5 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 500 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 151 av herr *Svanström m. fl.* och II: 194 av herr *Andersson i Örebro m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte till Avsättning till fonden för friluftslivets främjande för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 7 000 000 kr., eller en ökning med 2 000 000 kr. jämfört med departementschefens förslag.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag att förevarande anslag för nästa budgetår räknas upp med 0,5 milj. kr. till 5 milj. kr. Detta innebär, att utskottet ej ansett sig kunna biträda det förslag om en ytterligare medelsanvisning av 2 milj. kr., som framlagts i motionerna I: 151 och II: 194.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 151 och II: 194 till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 5 000 000 kr.

60) *Bidrag till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning*. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkten K 8, s. 180) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 624 000 kr.

L. Lappväsendet m. m.

61) **Lappväsendet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna L 1—L 2, s. 181—182) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lappväsendet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 951 000 kr.,

2. till *Lappväsendet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 331 000 kr.

62) **Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande och Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna L 3—L 4, s. 182—183) hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 75 000 kr.,

2. att riksdagen medger att det för budgetåret 1963/64 anvisade reservationsanslaget Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

M. Diverse

63) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna M 1—M 12, s. 184—190) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 17 875 000 kr.,

2. till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* ett förslagsanslag av 1 866 000 kr.,

3. till *Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.* ett förslagsanslag av 30 000 kr.,

4. till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* ett förslagsanslag av 185 000 kr.,

5. till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* ett reservationsanslag av 1 000 kr.,

6. till *Bidrag till viss ungdomsverksamhet* ett anslag av 500 000 kr.,

7. till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* ett förslagsanslag av 2 699 000 kr.,

8. till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* ett förslagsanslag av 63 000 kr.,

9. till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrettningar* ett förslagsanslag av 5 000 kr.,

10. till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* ett förslagsanslag av 400 000 kr.,

11. till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* ett förslagsanslag av 130 000 kr.,

12. till *Reseunderstöd för studier m. m.* ett reservationsanslag av 110 000 kr.

64) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts under följande punkter framlagda förslag, nämligen

K 7 Naturresursforskning

K 9 Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar, vilket utskottet här anmäler.

Stockholm den 12 mars 1968

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Lage Svedberg (s), Hedström (s), Carl Eskilsson (h), Skärman (fp), Hermansson (cp), Magnusson (s), Augustsson (s), Lundberg (h) och Karl-Erik Eriksson (fp);

från andra kammaren: herr Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s), fru Lindskog (s), herrar Arweson (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Persson i Skänninge (s), Nilsson i Lönsboda (fp), Jonasson (cp)* och Berndtsson (fp);

* Ej närvarande vid justeringen.

dock att vid behandlingen av punkterna

2 herr Manne Olsson (s), fru Hultell (h), herrar Sveningsson (h), Sundkvist (cp), fru Lindberg (s) och herr Dahlgren (cp) deltagit i stället för herrar Lage Svedberg (s), Carl Eskilsson (h), Lundberg (h), Hansson i Skegrie (cp), fru Lindskog (s) och herr Jonasson (cp);

11 herr Manne Olsson (s), fru Lundblad (s), herrar Larsson i Norderön (cp), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Persson i Heden (cp) och Jönsson i Ingemarsgården (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Augustsson (s), Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

13 och 15 herr Manne Olsson (s), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Persson i Heden (cp) och Åberg (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

19 herr Axel Kristiansson (cp), fru Lundblad (s), herr Hübinette (h), fru Sundberg (h) och herr Antby (fp) deltagit i stället för herrar Hermansson (cp), Augustsson (s), Lundberg (h), Eliasson i Moholm (h) och Nilsson i Lönsboda (fp);

21 herr Axel Kristiansson (cp), fru Lundblad (s), herr Hübinette (h), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h) och herr Antby (fp) deltagit i stället för herrar Hermansson (cp), Augustsson (s), Lundberg (h), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h) och Nilsson i Lönsboda (fp);

23 herr Manne Olsson (s), fru Hultell (h), herrar Sveningsson (h), Per Jacobsson (fp), Sundkvist (cp), fru Lindberg (s), fru Sundberg (h) och herr Dahlgren (cp) deltagit i stället för herrar Lage Svedberg (s), Carl Eskilsson (h), Lundberg (h), Karl-Erik Eriksson (fp), Hansson i Skegrie (cp), fru Lindskog (s), herrar Eliasson i Moholm (h) och Jonasson (cp);

37 och 38 herr Manne Olsson (s), fru Lundblad (s), herr Larsson i Norderön (cp), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Persson i Heden (cp) och Jönsson i Ingemarsgården (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Augustsson (s), Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

48 herr Manne Olsson (s), fru Hultell (h), herrar Sveningsson (h), Per Jacobsson (fp), Sundkvist (cp), fru Lindberg (s) och herr Dahlgren (cp) deltagit i stället för herrar Lage Svedberg (s), Carl Eskilsson (h), Lundberg (h), Karl-Erik Eriksson (fp), Hansson i Skegrie (cp), fru Lindskog (s) och herr Jonasson (cp);

50 herr Manne Olsson (s), fru Lundblad (s), herr Larsson i Norderön (cp), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Persson i Heden (cp) och Jönsson i Ingemarsgården (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Augustsson (s), Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

55 herr Manne Olsson (s), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Johansson i Simrishamn (s), Persson i Heden (cp) och Åberg (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Persson i Skänninge (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

57 herr Manne Olsson (s), fru Hultell (h), herrar Sveningsson (h), Per Jacobsson (fp), Dahlgren (cp), fru Lindberg (s), fru Sundberg (h) och herr Persson i Heden (cp) deltagit i stället för herrar Lage Svedberg (s), Carl Eskilsson (h), Lundberg (h), Karl-Erik Eriksson (fp), Hansson i Skegrie (cp), fru Lindskog (s), herrar Eliasson i Moholm (h) och Jonasson (cp);

59 herr Manne Olsson (s), fru Jäderberg (s), fru Sundberg (h), herrar Lundmark (s), Sundkvist (cp) och Åberg (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Lindström (s), Eliasson i Moholm (h), Johanson i Västervik (s), Jonasson (cp) och Berndtsson (fp);

vid samtliga övriga punkter herrar Åkesson (fp) och Trana (s) deltagit i stället för herr Karl-Erik Eriksson (fp) och fru Lindskog (s).

Reservationer

1) vid *punkten 11* (Särskilt stöd åt det mindre jordbruket) av herrar *Carl Eskilsson* (h), *Skårman* (fp), *Hermansson* (cp), *Lundberg* (h), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Nilsson* i Lönsboda (fp), *Persson* i Heden (cp), fru *Sundberg* (h), herrar *Jönsson* i Ingemarsgården (fp) och *Larsson* i Norderön (cp), som anser att andra och tredje styckena i utskottets yttrande på s. 6 och 7 samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I de — — — (lika med utskottet) — — — gången fastställdes. Utskottet vill i anslutning härtill framhålla, att en förutsättning för att pristillägget skall bli det åsyftade medlet i strävandena att bibehålla en norrländsk jordbruksproduktion givetvis är att dess storlek fortlöpande anpassas till penningvärdeutvecklingen. Utskottet finner med hänsyn till den tid som förflutit sedan beloppen senast fastställdes skäligt att en anpassning i angivet syfte sker. Mot den i motionerna gjorda bedömningen av den erforderliga höjningen har utskottet ej något att erinra och förordar således att det extra mjölkpristillägget uppräknas med 25 %. Den erforderliga medelsförstärkningen kan som motionärerna anfört uppskattas till ca 8 milj. kr., varför nu ifrågavarande anslag bör uppräknas med nämnda belopp.

Då utskottet i övrigt ej funnit skäl frångå Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag, hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 48 och II: 76, I: 718 och II: 920 samt II: 909 till *Särskilt stöd åt det mindre jordbruket* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 84 000 000 kr.»

2) vid *punkten 19* (Lantbrukshögskolan: Avlöningar och Omkostnader)

a) av herrar *Carl Eskilsson* (h), *Skårman* (fp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Hübinette* (h), *Axel Kristiansson* (cp), *Antby* (fp), *Hansson* i Skegrie (cp), *Jonasson* (cp), fru *Sundberg* (h) och herr *Berndtsson* (fp), som anser

dels att femte stycket i utskottets yttrande på s. 11 och 12 bort utbytas mot text av följande lydelse:

»I fråga — — — (lika med utskottet) — — — flera forskningsorgan. En mycket viktig del av denna forskning äger sålunda rum vid lantbrukshögskolans radiobiologiska institution. Som anförs i motionerna I: 704 och II: 902 bedrivs emellertid sistnämnda verksamhet till övervägande del med hjälp av medelsanvisningar från forskningsråd o. d. Med hänsyn till arbetsuppgifternas permanenta karaktär och angelägenheten av att ifrågavarande forskning i fortsättningen ur planeringssynpunkt skall kunna bedrivas under mera tillfredsställande förhållanden än vad nu är fallet finner utskottet sig böra biträda det i nyssnämnda motioner framförda förslaget om ut-

byte av vissa tillfälliga befattningar mot mera permanenta sådana vid förevarande institution.

Det i motionen II: 912 framlagda förslaget om inrättande av en befattning för ensileringsforskning vid lantbrukshögskolans mikrobiologiska institution överensstämmer med yrkande, som motionsvis framfördes till föregående års riksdag utan att vinna riksdagens bifall. Utskottet har — — — (lika med utskottet) — — — sättas in. Med hänsyn till det anförda har utskottet ej ansett sig böra biträda nu föreliggande motionsyrkande.»

dels att utskottets hemställan under 2. a) bort ha följande lydelse:

»2. a) med bifall till motionerna I: 704 och II: 902 uttalar, att för lantbrukshögskolans radiobiologiska institution bör inrättas tre tjänster som respektive förste konsulent, forskarassistent och laboratorieassistent,»

b) av herrar *Carl Eskilsson* (h), *Skårman* (fp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Axel Kristiansson* (cp), *Antby* (fp), *Hansson* i Skegrie (cp), *Jonasson* (cp) och *Berndtsson* (fp), som anser

dels att tredje stycket i utskottets yttrande på s. 11 bort ha följande lydelse:

»Vad först — — — (lika med utskottet) — — — lantbrukshögskolans sida. Den forskningsverksamhet som där bedrivs på vattenvårdens område är som framhålls i motionerna I: 710 och II: 903 av synnerlig betydelse för lösandet av de problem som föreligger inom jordbruket framför allt i samband med utbyggandet av större djurbesättningar, övergång till svämutgödsling m. m. Det skulle som motionärerna påpekat vara ytterst olyckligt om ifrågavarande forskningsverksamhet skulle behöva upphöra. Enligt utskottets mening föreligger anledning att befara att detta skulle bli fallet om den av såväl lantbrukshögskolan som ifrågavarande motionärer föreslagna befattningen som statsagronom i vattenvård ej tillförs högskolan. Visserligen har i proposition nr 37 till årets riksdag på grundval av 1964 års naturresursutrednings arbete lagts fram förslag om en samordnad och utbyggd naturvårdsforskning, där forskningen på vattenvårdsområdet utgör en väsentlig del. Den i sammanhanget föreslagna medelsanvisningen förefaller dock — vid beaktande av alla de angelägna önskemål som föreligger i fråga om angivna medel — ej ge tillräcklig garanti för att nu ifrågavarande verksamhet vid lantbrukshögskolan skall kunna bibehållas med stöd av sagda medel. Utskottet vill därför förordna bifall till det i motionerna I: 710 och II: 903 framlagda förslaget om inrättande av en statsagronombefattning för ändamålet.»

dels att utskottets hemställan under 2. b) bort ha följande lydelse:

»2. b) med bifall till motionerna I: 710 och II: 903, såvitt nu är i fråga, uttalar att vid lantbrukshögskolan bör inrättas en tjänst som statsagronom i vattenvård,»

3) vid *punkten 21* (Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten och Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.) av herrar *Lage Svedberg* (s), *Mossberger* (s), *Hedström* (s), *Magnusson* (s), fru *Lundblad* (s), fru *Lindskog* (s), herrar *Arweson* (s), *Johanson* i Västervik (s), *Persson* i Skänninge (s) och fru *Jäderberg* (s), som anser att utskottets yttrande på s. 13 och hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»Utskottet har — — — (lika med utskottet) — — — som lantbruksbyggnadsförsöken. I förhållande till de för innevarande budgetår anvisade anslagen för nämnda ändamål av sammanlagt 7 085 000 kr. innebär Kungl. Maj:ts förslag en anslagsuppräknig med 665 000 kr. Utskottet har för sin del ej något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit och tillstyrker därför att anslaget för nästa budgetår räknas upp med nyssnämnda belopp. Yrkandena i motionerna I: 710 och II: 903 om ytterligare medelsanvisning för ändamålet bör således lämnas utan bifall.

Ej heller i övrigt föranleder vad Kungl. Maj:t under nu förevarande anslag anfört någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer

att riksdagen för budgetåret 1968/69

1. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 710 och II: 903, såvitt nu är i fråga, till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* anvisar ett reservationsanslag av 7 750 000 kr.»

4) vid *punkten 23* (Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling) av herrar *Skårman* (fp), *Hermansson* (cp), fru *Hultell* (h), herrar *Sveningsson* (h), *Per Jacobsson* (fp), *Nilsson* i Lönsboda (fp), fru *Sundberg* (h), herrar *Dahlgren* (cp), *Berndtsson* (fp) och *Sundkvist* (cp), som anser att utskottets yttrande på s. 14 och hemställan bort ha följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag — — — (lika med utskottet) — — — nästa budgetår. Som framgår av statsverkspropositionen har ifrågavarande bidragsmottagare i sina anslagsäskanden hemställt om ytterligare medelsanvisning av 190 000 kr. respektive 90 000 kr. Det i motionerna I: 152 och II: 198 framförda yrkandet innebär att till den vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt bör anvisas medel i enlighet med anstaltens förslag medan i motionerna I: 707 och II: 537 yrkas att anslaget till *Algot Holmberg & Söner AB* bör räknas upp med 30 000 kr. Som framhålls i motionerna bedrivs vid förevarande institutioner ett växtförädlingsarbete av synnerligen stor betydelse såväl ur den svenska jordbruksnäringens synpunkt som ur internationella aspekter. Det är enligt utskottets mening angeläget att bidragsgivningen för nämnda ändamål blir så avpassad att verksamheten alltfört kan bedrivas effektivt och på samma kvalificerade nivå som hittills. Det synes finnas anledning befara att den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen skall visa sig otillräcklig härför. Utskottet finner därför i likhet med nu förevarande motionärer att en uppräknig av ansla-

get bör ske för nästa budgetår. Då utskottet därvid finner de i motionerna för respektive ändamål beräknade beloppen väl avvägda vill utskottet förordna att anslaget räknas upp med sammanlagt 220 000 kr. utöver vad som föreslagits i propositionen. Av ökningsbeloppet bör 190 000 kr. hänföras till verksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt och 30 000 kr. till verksamheten vid Algot Holmberg & Söner AB.

Då utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 152 och II: 198 samt I: 707 och II: 537 till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 881 000 kr.»

5) vid *punkten 38* (Vägbyggnader på skogar i enskild ägo) av herrar *Mossberger* (s), *Magnusson* (s), *Manne Olsson* (s), fru *Lundblad* (s), fru *Lindskog* (s), herrar *Arweson* (s), *Persson* i Skänninge (s), fru *Jäderberg* (s) och herr *Lundmark* (s), som anser att andra stycket i utskottets yttrande på s. 20 samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»Skogsstyrelsen har — — — (lika med utskottet) — — — kan vidtas. Utskottet delar uppfattningen att en utbyggnad av skogsvägnätet utgör ett väsentligt led i strävandena att främja en fortsatt rationalisering inom skogsbruket. Även om utskottet anser att skäl sålunda kunde tala för en viss ökning av resurserna härför under förevarande anslag har utskottet dock i rådande budgetläge ansett sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag rörande nästa budgetårs bidragsram för ändamålet. Av departementschefens yttrande framgår att verksamheten med att bygga skogsvägar med bidrag från anslaget härvid kan fortgå i oförminskad takt. Utskottet förordar därför att ramen för statsbidrag till skogsvägar för nästa budgetår tas upp med oförändrat belopp, 13 milj. kr. Ramen för förhöjda bidrag till fritidsvägar bör likaledes vara oförändrad. För utbetalningar bör såsom Kungl. Maj:t föreslagit anslaget räknas upp med 500 000 kr. till 13 milj. kr. I överensstämmelse med det anförda anser utskottet alltså att föreliggande motionsyrkanden om ytterligare bidragsgivning ej bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag även som med avslag på motionerna I: 288 och II: 356, I: 437 och II: 541 samt I: 720 och II: 910, sistnämnda motionspar såvitt nu är i fråga,

1. medger, att under budgetåret 1968/69 beviljas dels statsbidrag med högst 13 000 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst

500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt,

2. till *Vägbyggnader på skogar i enskild ägo* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 13 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.»

6) vid *punkten 48* (Lantmäteristaten) av herr *Skårman* (fp)

7) vid *punkten 50* (Rikets allmänna kartverk) av herrar *Skårman* (fp), *Hermansson* (cp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Nilsson* i Lönsboda (fp), *Persson* i Heden (cp), *Jönsson* i Ingemarsgården (fp) och *Larsson* i Norderön (cp), som anser

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Utskottet hälsar» och slutar med »hemställer utskottet» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har för sin del stor förståelse för de synpunkter som anförts i fråga om vikten av att kartläggningsverksamheten intensifieras. Därför hälsar utskottet i och för sig med tillfredsställelse att det visat sig möjligt att nå vissa tidsvinster i kartutgivningen i förhållande till tidigare beräkningar. Starka skäl talar dock för en ännu snabbare kartläggning med hänsyn till att det fortfarande finns åtskilliga viktiga områden, där den ekonomiska och topografiska kartan saknas. Den av Kungl. Maj:t förordade medelsanvisningen lämnar dock enligt utskottets uppfattning knappast något utrymme för en intensifiering av verksamheten. Utifrån de angelägna krav som här föreligger finner utskottet i likhet med förenämnda motionärer att en uppräknig av anslaget bör ske för ändamålet. Den i motionerna föreslagna medelsförstärkningen synes likaså lämpligt avvägd och utskottet förordar därför att anslaget räknas upp med 300 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit eller till 5 400 000 kr.

Då utskottet i övrigt ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande de under denna punkt redovisade anslagen hemställer utskottet,»

dels att utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 497 och II: 620 till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* anvisar ett reservationsanslag av 5 400 000 kr.,»

8) vid *punkten 59* (Avsättning till fonden för friluftslivets främjande) av herrar *Skårman* (fp), *Hermansson* (cp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Hansson* i Skegrie (cp), *Nilsson* i Lönsboda (fp), *Åberg* (fp) och *Sundkvist* (cp), som anser att utskottets yttrande på s. 32 och hemställan bort ha följande lydelse:

»Kungl. Maj:t har föreslagit att anslaget till avsättning till fonden för fri-

luftslivets främjande för nästa budgetår höjs med 500 000 kr. till 5 milj. kr. Som framgår av propositionen har dock statens naturvårdsverk för sin del beräknat medelsbehovet under samma period till 7 milj. kr., varav 6 milj. kr. för bidrag till friluftsanläggningar, 900 000 kr. till stöd till friluftorganisationerna och 100 000 kr. för informationsverksamhet på friluftslivets område. Naturvårdsverket har i sina anslagsäskanden bl. a. upplyst att redan föreliggande bidragsansökningar för anläggningsändamål representerade en investeringskostnad av drygt 5,5 milj. kr. och att organisationerna på förevarande område för sin verksamhet anmält ett sammanlagt medelsbehov av mer än 1 milj. kr. Med hänvisning till de medelsbehov som sålunda föreligger framhålls i motionerna I: 151 och II: 194, att av Kungl. Maj:t föreslagen medelsanvisning är klart otillräcklig. Motionärerna understryker i sammanhanget i likhet med naturvårdsverket, att kraven på insatser från stat och kommun i hög grad minskas genom friluftorganisationernas verksamhet. Mot bakgrunden av det anförda finner motionärerna det angeläget att anslaget förs upp med det av naturvårdsverket föreslagna beloppet. Utskottet delar motionärernas uppfattning och föreslår därför att riksdagen för nästa budgetår anvisar 7 milj. kr. till avsättning till förevarande fond.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 151 och II: 194 till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 7 000 000 kr.»

Särskilt yttrande

vid *punkten 19* (Lantbrukshögskolan: Avlöningar och Omkostnader) av fru *Sundberg* (h), som anförde:

»I anledning av motionsyrkanden rörande vissa personalförstärkningar vid lantbrukshögskolan har utskottet framhållit att bl. a. vattenvården utgör ett viktigt forskningsfält, där inte minst de problem som sammanhänger med jordbrukets verkningar som föroreningskälla kräver en allsidig och alltmer skärpt uppmärksamhet från lantbrukshögskolans sida. Under hänvisning till att Kungl. Maj:t i proposition nr 37 till årets riksdag lagt fram förslag om en utbyggd naturvårdsforskning, där forskningen på vattenvårdsområdet utgör en väsentlig del, har utskottet dock ej ansett sig böra biträda yrkandet i motionerna I: 710 och II: 903 om inrättande av en tjänst som statsagronom i ämnet vid lantbrukshögskolan. I den i anslutning till förevarande punkt av herr Carl Eskilsson m. fl. anförda, med 2. b) betecknade reservationen har dock yrkats bifall till ifrågakvarande motionsyrkande. Reservanterna framhåller, att den forskningsverksamhet som bedrivs vid lantbrukshögsko-

lan på vattenvårdens område är av synnerlig betydelse för lösandet av de problem som föreligger inom jordbruket framför allt i samband med utbygandet av större djurbesättningar, övergång till svämutgödsling m. m. Det skulle därför, anför reservanterna, vara ytterst olyckligt om ifrågavarande forskningsverksamhet skulle behöva upphöra. Till den uppfattning som ifrågavarande reservanter sålunda gett uttryck för kan jag helt ansluta mig. Jag finner det därför självklart att anstalter måste vidtas för att tillförsäkra lantbrukshögskolan resurser för att fullfölja och vidareutveckla sitt viktiga arbete på förevarande forskningsområde även i fortsättningen. I nyssnämnda proposition nr 37 föreslås emellertid en samordning av forskningsinsatserna på naturvårdsområdet under ledning av en särskild forskningsnämnd inom naturvårdsverket. Nämnden som avses bli beslutande i frågor som avser fördelning av forskningsmedel kommer att ha vattenvården och därmed sammanhängande frågor som en viktig uppgift. Med hänsyn till den betydelse som jag lägger vid att ifrågavarande verksamhet inordnas i en totalplanering och då jag självfallet utgår från att lantbrukshögskolans krav i förevarande hänseende måste bli beaktade har jag icke velat föregripa en dylik totalplanering genom att nu föreslå en lösning av uppgifterna till viss befattning.»

Bilaga

Yttranden över motionerna I: 722 och II: 900

Domänstyrelsen (19.2.1968)

Domänstyrelsen tillstyrker de i motionerna framförda förslagen om inrättande av skoglig representation dels i Nordamerika (Kanada), dels i Sovjetunionen. Styrelsen anför därvid i huvudsak följande.

För domänstyrelsen har behovet av information inom de områden, som motionärerna berör, sedan början av 1950-talet varit mycket stort. Ett flertal tjänstemän har också vid olika tillfällen beretts tillfälle att genomföra studieresor framför allt i Kanada. Styrelsen har bedömt värdet av dessa resor vara utomordentligt stor och erfarenheterna från studiebesöken har på ett betydelsefullt sätt påverkat utvecklingen av såväl maskiner som avverkningssystem. En på ort och ställe stationerad allmän skogs-expert kan enligt styrelsens uppfattning sannolikt ej helt ersätta behovet av studiebesök för vissa tjänstemän, men den information denne skulle kunna förmedla utgör en mycket värdefull informationsbas och minskar behovet av resor. Genom de möjligheter en skoglig representant skulle ha att hålla ständig kontakt med såväl utvecklingen som myndigheter och företag kan den svenska skogsnäringen erhålla både en god detaljinformation och en samlad överblick över utvecklingstrender.

Det nordamerikanska skogsbruket synes nu stå inför övergången till ett kontinuerligt skogsbruk. Man kan därför vänta sig intressanta nyheter även inom skogsvården och det är av stor betydelse för det svenska skogsbruket att kunna följa utvecklingen även inom detta område.

Antalet skogliga studieresor till Sovjetunionen har hittills varit få och beträffande studieobjekten har även vissa begränsningar förekommit. En permanent skoglig representation skulle säkerligen ge möjligheter till en rikare information, vilket skulle vara av stort värde för det svenska skogsbruket.

Domänstyrelsen anser att den representation som svenskt skogsbruk för närvarande har i Nordamerika genom lantbruksrepresentanten på svenska ambassaden i Washington inte ger möjligheter att utöver bevakningen på jordbrukets område även på ett allsidigt sätt följa utvecklingen inom skogsbruket och skogsindustrin inom USA och Kanada.

Sveriges Skogsvårdsförbund har i skrivelse till statsrådet och chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet i oktober 1967 hemställt om inrättande av forstattachéer i Nordamerika och Sovjetunionen med stationering i Montreal respektive Moskva. Domänstyrelsen stöder i alla delar denna framställning.

Skogshögskolan (7.2.1968)

Med hänsyn till den snabba internationella utvecklingen inom såväl skogsbruket som skogsindustrin ansluter sig skogshögskolan till de av

motionärerna framförda synpunkterna angående angelägenheten av att i större utsträckning, än som för närvarande är möjligt, kunna följa utvecklingen inom nämnda områden i de i motionerna angivna länderna. Skogshögskolan tillstyrker sålunda den i motiveringen gjorda hemställan.

Skogsstyrelsen (22.2.1968)

Skogsstyrelsen, som tillstyrker motionärernas förslag, anför.

Den fråga som motionärerna tagit upp har under efterkrigstiden då och då aktualiserats utan att det lett till något resultat. Såsom motionärerna framhåller har emellertid utvecklingen under de senaste åren gått i den riktningen att svenskt skogsbruk och svensk skogsindustri måste utnyttja alla möjligheter till rationalisering. Detta gäller alltifrån den primära produktionen i skogen till marknadsföringen av de färdiga skogsindustriprodukterna. Behovet av att i ett sådant läge mycket nära följa skogsnäringen och dess utveckling särskilt i länder, som konkurrerar med oss på världsmarknaden, är uppenbart.

Studiebesök av enskilda grupper har förekommit och kommer väl alltid att behövas, men de kan aldrig ersätta de möjligheter till systematisk kontinuerlig bevakning av intresseområdet, som en permanent skoglig representant bör kunna uppnå. För landet torde en sådan dessutom kunna innebära vissa direkta ekonomiska besparingar genom att behovet av särskilda studiebesök minskar och att ändock erforderliga studieresor kan planläggas bättre och ge bättre utbyte. Det väsentliga värdet ligger dock helt naturligt däri att de skogliga representanterna kunde fortlöpande delge Sveriges olika skogliga myndigheter och organisationer ett metodiskt samlat och sovrat, värdefullt informationsmaterial, som idag är mycket tidsödande och kostsamt att skaffa.

Skogsindustriernas samarbetsutskott (22.2.1968)

Samarbetsutskottet förordar, utan att vilja motsätta sig förslaget om inrättande av skoglig representation i ifrågavarande länder, att prövningen av ärendet i nuvarande läge sker även med beaktande av de ökande anspråken på stöd åt internationellt forskningsutbyte inom den skogliga och skogsindustriella sektorn. Samarbetsutskottet anför vidare.

Samarbetsutskottet kan i allt väsentligt biträda de av motionärerna anförda motiven för en svensk skoglig representation i Nordamerika och Sovjetunionen.

Att uppgiften kräver sin man är uppenbart. Den snabba utvecklingen inom skogsbruk och skogsindustri i ifrågavarande länder — liksom i Sverige — med allt längre driven specialisering på alla områden ställer mycket höga anspråk på vederbörandes kvalifikationer om den föreslagna representationen skall ge önskat utbyte. De långa avstånden i dessa länder innebär ytterligare en komplikation. Här anförda omständigheter föranleder utskottets farhåga att den av motionärerna begärda anslagsramen snart kan visa sig otillräcklig.

Såsom framgår av motionerna skulle de skogliga representanterna i stor utsträckning ägna sig åt bevakning och rapportering av utvecklingen inom den skogliga och skogsindustriella forskningen i respektive värd-

land. En sådan bevakning — vilken för Sverige är av stor betydelse — sker för närvarande främst som ett led i det internationella forskningsutbytet. Även om de mest angelägna behoven i dessa avseenden under senare år tillnärmelsevis kunnat tillgodoses, är att förutse allt större svårigheter att inom en given anslagsram tillmötesgå äskanden för utlandsstudier, gästande forskare från andra länder m. m.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (19.2.1968)

Riksförbundet anser att det skulle vara en utomordentlig tillgång för den svenska skogsnäringen om en kontinuerlig bevakning i de ledande skogsländerna kom till stånd. En dylik bevakning borde inriktas på att följa vad som händer inom såväl skogsbruket som skogsindustrin. Utöver bevakning borde det även ingå i uppgifterna att medverka till skapandet av ömsesidiga kontakter mellan företrädare för näringen i Sverige och respektive länder. Riksförbundet anför därjämte.

I såväl USA som Kanada samt i någon mån Sovjetunionen har mekaniseringen av skogsbruket startat tidigare och i vissa avseenden kommit längre än i Sverige. Den skärpta internationella konkurrensen som den svenska skogsnäringen nu upplever har accentuerat behovet av att följa med utvecklingen i övriga ledande skogsländer. Det har därför varit naturligt att företrädare för svenskt skogsbruk genom studiebesök och på andra sätt försökt taga del av där vunna erfarenheter. Att på ett tillfredsställande sätt följa utvecklingen vad avser teknik, produktion, ekonomi och handel i skogsbruket och skogsindustrin går ej vid tillfälliga studiebesök. För detta skulle behövas att en på platsen stationerad fackman fick möjlighet att oavbrutet följa utvecklingen.

Den internationella utvecklingen tyder på att Nordamerika är den viktigaste marknaden och att förhållandena inom Kanada är de som ur svensk synpunkt är intressantast. SSR vill därför föreslå att den skogliga representationen för Nordamerika placeras vid beskickningen i Ottawa eller vid generalkonsulatet i Montreal.